

27. pielikums
Siguldas novada pašvaldības domes 2024.gada 25.janvāra lēmumam
“Par Siguldas novada sadarbības teritorijas Civilās aizsardzības plāna apstiprināšanu”
(prot. Nr. 1, _ . §)

Informācija iedzīvotājiem

Iespējamie katastrofas veidi Siguldas novadā.

Dabas katastrofas - zemes nogrūvumi, pali, plūdi, lietusgāzes, krusa, sniega sanesumi, vētras, viesuļi, stiprs sals vai karstums, apledojumus, sausums, mežu un kūdras purvu ugunsgrēki.

Bioloģiskās katastrofas — epidēmijas, epizootijas, epifitotijas.

Tehnogēnās katastrofas, kuras rodas ķīmisko, radioaktīvo un bioloģisko vielu noplūdes, ēkās un būvēs izcēlušos ugunsgrēku, sprādzienu, dambju un citu hidrotehnisko būvju pārrāvumu, elektrotīklu bojājumu, komunālo tīklu avāriju, ēku un būvju sabrukuma vai transporta avāriju rezultātā.

Juridisko un fizisko personu pienākumi civilās aizsardzības jomā.

Nodrošināt savā īpašumā vai tiesiskajā valdījumā esoša īpašuma uzturēšanu un ekspluatēšanu tā, lai neradītu kaitējumu cilvēku, vides un īpašuma drošībai.

Nekavējoties ziņot attiecīgajām valsts vai pašvaldību institūcijām par katastrofu vai katastrofas draudiem.

Katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā rīkoties saskaņā ar atbildīgo valsts vai pašvaldību institūciju sniegto informāciju un šo institūciju amatpersonu norādījumiem.

Nodrošināt valsts civilās aizsardzības plānā un sadarbības teritoriju civilās aizsardzības plānos juridiskajai personai noteikto pasākumu precīzu un savlaicīgu izpildi.

Juridisko un fizisko personu tiesības civilās aizsardzības jomā.

Saņemt agrīno brīdināšanu un ieteikumus rīcībai katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā.

Katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā saņemt palīdzību no valsts un pašvaldību institūcijām.

Kur meklēt palīdzību?

Vienotais ārkārtas palīdzības izsaukumu numurs (VUGD) – 112

Neatliekamā ātrā medicīniskā palīdzība – 113

Valsts policija – 110

Siguldas novada Pašvaldības policija - 26160288

Latvijas Gāzes avārijas dienests - 114

Agrīnā brīdināšana.

Lai katastrofas vai tās draudu gadījumā pēc iespējas ātrāk nodrošinātu cilvēku, vides un īpašuma drošību un aizsardzību, tiek iedarbināta valsts agrīnās brīdināšanas sistēma.

Trauksmes sirēnas izvietotas Siguldas bobsleja un kamaniņu trasē, Šveices ielā 13, un Vangažu vidusskolā, Gaujas iela 2, Vangažos.

Trauksmes sirēnas raidītais skaņas signāls dzirdams apmēram 1,5 kilometru rādiusā (sirēnu dzirdamību ietekmē sirēnu izvietojuma augstums, teritoriālās apbūves īpatnības, pilsētas ikdienas transporta un ražošanas objektu radītie trokšņi, meteoroloģiskie apstākļi).

Vietās, kur nav dzirdama trauksmes sirēnas skaņa, iedzīvotāju apziņošanu un informācijas sniegšanu par rīcību ārkārtējas situācijā nodrošinās Valsts policija un Pašvaldības policija izmantojot dienesta transportu ar skaļruņiem.

Ja iedzīvotāji iepriekš nav brīdināti par sirēnu pārbaudi, izdzirdot trauksmes sirēnu signālu, Valsts policijas vai Pašvaldības policijas ziņojumus, iedzīvotājiem jāieslēdz televizori un radioaparāti (Latvijas sabiedriskie mediji – “Latvijas televīzijas” kanāli LTV1 un LTV7, vai “Latvijas radio” apraides kanāli) vai citas ierīces, piemēram, mobilo telefonu radiouztvērēji vai aplikācijas, informācijas saņemšanai par trauksmes sirēnu ieslēgšanas iemeslu un iedzīvotāju nepieciešamo rīcību.

Saņemot ziņas par apdraudējumu, izvērtē iespējas to paziņot arī kaimiņiem un tuviniekiem, jo varbūt kāds ziņas nebūs ievērojis. Parūpējies par gados vecākiem cilvēkiem, jo viņiem informācijas kanāli nav vienmēr pieejami.

Ja nepieciešams evakuēties.

Ieklausies paziņojumā par evakuācijas norisi.

Iegaumē un ievēro evakuācijas virzienus, galamērķi, ja nepieciešams, pulcēšanās vietu.

Ja iespējams, izmanto savu transportlīdzekli, brauc norādītajā evakuācijas virzienā.

Ja nav iespējams izmantot savu transportlīdzekli, dodies uz tuvāko norādīto pulcēšanās vietu.

Par evakuāciju paziņo tuviniekiem un kaimiņiem.

Pirms evakuācijas, ja iespējams, atslēdz mājoklim gāzes padevi un elektropadevi.

Kāpēc nav konkrētu instrukciju, kurp doties, ko darīt?

Informācija par turpmāko rīcību ir atkarīga no tā, kāds apdraudējums pastāv. Civilās aizsardzības plānos ietver informāciju par iespējam rīkoties dažādu apdraudējumu situācijās, bet konkrētas instrukcijas var dot, kad ir zināmi apdraudējuma apstākļi. Šobrīd ikvienam iedzīvotājam ir būtiski apzināties, kāda ir viņa sagatavotība rīcībai ārkārtas gadījumā un sagatavotība ir svarīga ne tikai iespējama militāra apdraudējuma gadījumā, bet arī ikdienā, jo plūdi, vētras un elektroenerģijas padeves traucējumi ir iespējamāki apdraudējumi.

Kā sagatavoties krīzes situācijai.

Atceries - dienā cilvēkam nepieciešami vismaz 2-4 litri ūdens un jāuzņem vismaz 500 kcal.

Krīzes situācijā iespējami ūdens padeves traucējumi.

Dzeramais ūdens ir būtiskākais izdzīvošanas elements.

Aprēķini, cik litru dzeramā ūdens nepieciešams glabāt mājā, lai krīzes situācijā tā pietiktu pašam un ģimenes locekļiem vismaz trim dienām (ieteicams, nedēļai).

Noskaidro, kur tuvākajā apkārtnē ir pieejams dzeramais ūdens, piemēram, akas, avoti.

Iegādājies ūdens attīrīšanas tabletes un iepazīsties ar ražotāja lietošanas instrukciju.

Ēdiena pagatavošanu krīzes laikā var ietekmēt elektrības, gāzes, ūdens padeves traucējumi.

Ieteicams mājās glabāt pārtiku:

- kuru var uzglabāt istabas temperatūrā;
- kurai ir ilgs uzglabāšanas termiņš (vismaz 6 mēneši);
- pagatavojamu bez liela ūdens daudzuma un termiskas apstrādes;
- pēc iespējas sātīgāku, ar augstu kaloriju daudzumu;
- padomā par mājdzīvnieku pārtikas krājumiem.

Ieteicamie pārtikas produkti:

- konservi un konservētie produkti;
- graudaugi, sakņaugi;
- dzeramais ūdens;
- makaronus;
- sausmaizes, miltus;
- eļļu;
- ātri pagatavojamās zupas;
- cieto sieru;
- tēju, kafiju;
- cukuru, medu, ievārījumu;
- riekstus u.c.

Seko līdzīgi pārtikas produktu derīguma termiņam. Kad derīguma termiņš tuvojas beigām, pagatavo produktus un papildini krājumus.

Krīzes laikā varētu nedarboties aptiekas un apgrūtināts ārstniecības iestāžu darbs. Sagatavo mājas aptieciņu.

Aptieciņas saturs:

- pretsāpju un temperatūru mazinošie līdzekļi;
- medikamenti pret gremošanas traucējumiem;
- medikamenti pret alerģiju;
- medikamenti ar nomierinošu efektu;
- dezinfekcijas līdzekļi;
- pārsienamie materiāli un šķēres;
- ikdienas lietošanai nepieciešamie medikamenti;

- termometrs un folijas sega.

Kas jāņem līdzī evakuācijas laikā.

Līdzī jāņem ārkārtas gadījuma soma (72 stundu soma).

Ārkārtas gadījumu soma satur lietas, kas cilvēkam vai ģimenei būs nepieciešamas evakuācijas, kā arī komunālo pakalpojumu (gāze, elektrība, ūdens) padeves pārtraukuma gadījumā.

72 stundu somas ieteicamais saturs:

- dokumenti, kuri ievietoti ūdens necaurlaidīgā iepakojumā (pase, ID karte, autovadītāja apliecība, izglītības dokumenti, apliecības, bankas norēķinu karti u.c.);
- svarīgo telefonu numuru sarakstu;
- portatīvo radioaparātu ar rezerves baterijām;
- nelielu skaidras naudas summu;
- ūdens drošu blociņu ar rakstāmpiederumiem;
- pārtika un ūdens (skatīt pārtikas produktu sarakstā);
- pārtikas pagatavošanai:
 - sausā spirta plītiņu;
 - ūdens filtru, dezinfekcijas tabletes;
 - daudzfunkcionālu saliekamo nazi, konservu attaisāmo, karoti, neslīdošu bļodu un krūzi, piemērotu katliņu.
- Citas lietas:
 - guļammaisu vai segu, tūrista paklājiņu, telti;
 - siltu apģērbu, ērtus apavus un maiņas apavus, rezerves apģērbu un apakšveļu;
 - sērkokciņus, sveces, šķiltavas, baterijas, lukturīšus;
 - rezerves lādētāju, mašīnas lādētāju, ārējās enerģijas krātuvi (power bank);
 - dvieļus, tualetes papīru, salvetes, dezinfekcijas salvetes;

- higiēnas piederumus, dezinfekcijas līdzekli;
- rezerves brilles vai kontaktlēcas;
- ikdienā lietojamus medikamentus un pirmās palīdzības aptieciņu;
- līmlentu, diegu, adatu, šķēres un citas nepieciešamās preces pēc saviem ieskatiem.

Kur patverties militāra uzbrukuma gadījumā?

Tās aizsargbūves, kas padomju gados tika izveidotas nenodrošinātu liela iedzīvotāju skaita patveršanās iespējai. Šīs būves, no kurām liela daļa tika izdemolētas, savu laiku bija nokalpojušas.

Patvērumam var izmantot arī dzīvojamo māju un ēku pagrabus. Tomēr jāatceras, ka ne katras būves pagrabs ir piemērots patvertnei un spēj izturēt triecienus, līdz ar to būves sabrukšanas gadījumā var rasties papildu riski un apdraudējumi. Dzīvojamām mājām un civilajām aizsargbūvēm ir atšķirīgs lietošanas veids, līdz ar to dažāda noturība. Par būves tehnisko stāvokli un noturību slēdzienu var dot būvniecības jomas eksperti.

Rīcība dažādu apdraudējumu gadījumos.

Bīstamo ķīmisko vielu noplūde.

Atrodoties ārpus telpām.

1. Atrodoties notikuma epicentrā vai tā tuvumā, nostāties perpendikulāri (90^0) vēja virzienam (vējam jāpūš no sāna) un iet vismaz 800 metrus uz priekšu ārā no bīstamās zonas. Informēt apkārtējos par notikušo. Zvanīt - 112.
2. Neaiztikt šķidrās vai cietās ķīmiskās vielas, neiet dūmu vai ķīmiskās vielas tvaiku (miglas) mākonī. Piesārņotā teritorijā aizklāt elpceļus ar audumu vai apģērbu.
3. Ja bijī pakļauts ķīmisko vielu ietekmei un ir slikta dūša, nekavējoties vērsties pēc palīdzības ārstniecības iestādē.

Atrodoties iekštelpās.

1. Aizvērt ārdurvis, iekšdurvis, logus un visas citas atveres, lai gaiss no ārpuses neieplūst telpā.

2. Izslēgt ventilācijas sistēmas, gaisa kondicionēšanas sistēmas. Ar līmlenti, plēvi vai alumīnija foliju noslēgt ventilācijas ejas vannas istabas telpā, WC, virtuves telpā un citās telpās.
 3. Durvju atveres aizsegt ar mitru audumu (palagi, dvieļi u.c) vai aizlīmēt ar līmlenti.
 4. Iet uz telpu, kurai ir vismazāk atveres uz ārpusi.
 5. Ja ķīmisko vielu gāzes vai tvaiki iekļūst ēkā, veikt seklas ieelpas caur auduma gabalu.
- Atceries, dažām ķīmiskām vielām nav smakas!
Sekot norādēm par turpmāku rīcību sabiedriskos mēdijos (radio, TV).

Radiācijas avārijas.

Radiācijas bīstamības simbols

Atrodies ārpus telpām.

1. Doties iekšā telpā. Veikt visus pasākumus, kuri noteikti pie ķīmisko vielu avārijas.
2. Novelc drēbes un ieliec tās polietilēna maisā, cieši to nosedzot.
3. Rūpīgi nomazgāties dušā ar siltu ūdeni un ziepēm (izmantojot mīkstu sūkli, lai nesavainotu ādu). Spēcīgi berzējot, izmazgāt matus. Izvairīties no putu iekļūšanas mutē vai acīs. Izskalot mutes dobumu ar tīru ūdeni. Mazgāšanos atkārtot 2-3 reizes.
4. Sagatavot elpceļu aizsardzības līdzekļus, piemēram, sejas apsējus (vāja citronskābes šķīdumā samērcētas vates vai marles maskas), apmetņus, cimdus, blīva auduma drēbes, respiratorus, gāzmaskas.
5. Sagatavot dzeramā ūdens krājumus hermētiski noslēgtos traukos. Pārtikas produktus ievietot hermētiski noslēgtos traukos.
6. Ja ir mājlopi, ievest tos novietnē, hermētiski nosegt lopu barību un ūdeni.
7. Braucot ar automašīnu, apstāties un meklēt patvērumu ēkā. Ja tas nav iespējams, aizvērt logus un izslēgt ventilācijas/kondicionēšanas sistēmu vai pārslēgt to uz iekšējo cirkulāciju.

8. Ar radiāciju piesārņotā vidē nedzert, neēst, nesmēķēt.
Sekot norādēm par turpmāku rīcību sabiedriskos mēdijos (radio, TV).

Rīcība saņemot informāciju par negaisu vai spēcīgām vēja brāzmām.

1. Nostiprini uz balkona vai pagalmā esošus objektus, kuri var tikt aizpūsti vai bojāti.
2. Nenovieto automašīnu zem kokiem.

Atrodies telpā.

1. Aizver logus un durvis.
2. Izvairies no saskaršanās ar elektroierīcēm, vadiem vai metāla priekšmetiem. Atvieno elektroiekārtas (zibens izraisītais pārspriegums var bojāt elektroiekārtas).
3. Neej pie loga vai durvīm, neuzturies verandā, uz balkona vai lodžijas.
4. Nekurini plīti vai krāsni.
5. Neej dušā, nemazgā rokas, nemazgā traukus, nemazgā veļu.
6. Bez īpašas vajadzības nepamet telpas.

Atrodies ārpus telpām.

1. Nesēdi uz betona virsmas un nepieslienies betona sienām.
2. Izvairies no saskaršanās ar metāla priekšmetiem, transportlīdzekļiem, velosipēdu u.c.
3. Atrodies uz ūdens, mēģini pēc iespējas ātrāk nokļūt krastā un atrast patvērumu.
4. Atrodies atklātā teritorijā, patverties zemā vietā, piemēram, ielejā. Izvairīties no atrašanās uz pakalniem, klājā laukā, zem kokiem, tuvu pie elektrolīnijām.
5. Atrodies mežā, meklēt patvērumu zemākā zonā, biežoknī ar zemiem kokiem.
6. Izvairīties no patveršanās nojumēs, sīku konstrukciju ēkās, zem lieliem atsevišķi augošiem kokiem.

7. Atrodies automašīnā, atrast drošu vietu, kur apstāties. Ieslēgt avārijas avārijas gaismas signālu. Nepieskarties metāla priekšmetiem. Neizmantojot mobilos telefonus (izslēgt tos).

Plūdu draudi

1. Noskaidro, vai tavs īpašums neatrodas plūdu apdraudētā teritorijā (SNP teritorija plānotājs – 25571152, 67800959 , 67800959).
2. Plūdu draudu periodā (strauja ūdens līmeņu celšanās upēs un ezeros palu un lietus uzplūdu laikā, plūdi var būt arī tad, ja ūdens līmeņa celšanos neiztur kāds dambis, aizsprosts vai cita aizsargkonstrukcija un tad applūst plašas teritorijas) klausīties meteorologu brīdinājumus un sekot situācijas attīstībai.
3. Par plūdu draudiem, nepieciešamās palīdzības saņemšanu ziņot – Siguldas novada Pašvaldības policijas diennakts dežūrdaļa 26160288. Ar pašvaldības policiju var sazināties arī lietotnē “WhatsApp”.
4. Dzīvojot plūdu apdraudētajā teritorijā, savlaicīgi parūpēties par bērniem, veciem, slimiem cilvēkiem un invalīdiem. Atrast šiem cilvēkiem drošu mājvietu (pie draugiem, pie radiem vai vērsties pēc palīdzības pašvaldībā).
5. Apzināt vietas, uz kurām evakuēt mājlopus vai mājdzīvniekus. Nodrošināt tos ar barību. Ja tādas iespējas nav, savlaicīgi vērsties pēc palīdzības pašvaldībā.
6. Mantas un priekšmetus no pagrabstāva un pirmā stāva pārvietot uz augšējiem stāviem vai bēniņiem. Nostiprināt pagalmā un mājas tuvumā esošus priekšmetus.
7. Sagatavot evakuācijas laikā līdzī nēmamās nepieciešamās mantas, dokumentus, naudas līdzekļus, medikamentus u.c.
8. Sagatavot evakuācijai izmantojamo transportu.
9. Atstājot ēku, izslēgt visas elektroierīces, gāzes padevi, apkures iekārtas, aizvērt logus, aizslēgt durvis.
10. Ja plūdi ir sākušies negaidīti un evakuācija nav iespējama:
 - pārvietoties uz ēkas augšējiem stāviem;
 - zvanīt – 112;
 - diennakts tumšajā laikā izmantot gaismas signālu, lai glābējiem signalizētu par savu atrašanās vietu.

Elektrības piegādes traucējumi.

1. Ja mājoklī pazudusi elektrība, vispirms jāpārbauda, vai nav atslēgušies elektrības drošības slēdži (drošinātāji) īpašumā. Ja drošības slēdži atslēdzas bieži un pat pie mazas slodzes vai neizskaidrojamu iemeslu dēļ, tas var liecināt par problēmām iekšējos elektrotīklos (elektroinstalācijā). Tādā gadījumā pēc iespējas ātrākā laikā organizēt elektroinstalācijas pārbaudi.
2. Ja elektrības padeves traucējumi ir visā ēkā vai plašākā apkārtnē, sazinies ar AS “Sadales tīkls” bezmaksas bojājumu pieteikšanas tālruni – 80200404.
3. Atvieno ierīces, kas patērē elektroenerģiju, lai tās droši darbinātu tad, kad elektroenerģijas piegāde tiks atjaunota.

Ēkas sagrūvums.

Pastāvot ēkas sagrūvuma draudiem:

- Nekavējoties pamest ēku;
- Neizmantot liftu.

Ja nepaspēji pamest ēku:

- Patverties zem stingras aizsargbarjeras, piemēram, nesošās iekšējās sienas durvju ailē, zem galda.
- Netuvoties un nemeklēt patvērumu pie logiem, pie ārsienām un pie priekšmetiem, kas var nokrist (zem lampām, pie mēbelēm u.c.).
- Nomesties uz ceļiem, aptvert galvu un kaklu ar rokām (tas pasargās no pakrišanas un daļēji aizsargās dzīvībai svarīgus orgānus).
- Paliēc uz vietas, līdz beidzas sagrūvums.
- Kad sagrūvums beidzas, pamest ēku, izvairoties no nestabilām konstrukcijām vai objektiem.
- Būt uzmanīgam, jo sagrūvuma rezultātā var tikt pārrauti elektriskie vadi, bojātas ūdens un kanalizācijas caurules, kas var radīt traumas.

Ja esi iesprostots sagrūvušā ēkā:

- Ja ir mobilais telefons, zvani -112;
- Piesaistīti glābēju uzmanību radot troksni visos iespējamajos veidos.

- Elpceļus aizsedz ar auduma vai apģērba gabaliem.

Rīcība gāzes noplūdes gadījumā

Sajuti gāzes smaku zvani GASO avārijas dienestam -114

Propān-butān (balona) gāzes avārija zvani VUGD -112

Nesajauc dabasgāzi ar “Balonu”gāzi!!!

Dabasgāze.

Lietotājam tiek uzstādīti cauruļvadiem (balonos, tvertnēs)

Nav toksiska, bet ir smacējoša (no telpām izspiež skābekli)

Divas reizes vieglāka par gaisu, tādēļ viegli ceļas augšup un to ir viegli izvēdināt.

Rīcība:

Zvani avārijas dienestam

Nelieto atklātu liesmu

Neieslēdz elektriskās iekārtas un gaismu

Izvēdini telpas. Uzmani, lai caurvējš neaizcērt logus un durvis, tas var radīt dzirksteli.

Pamet telpu.

Uz ielas sagaidi avārijas dienestu.

Propāns- butāns (balona) gāze

Tiek iepildīts

spiedtraukos

Ir divas reizes smagāks par gaisu, tāpēc uzkrājas pie zemes un viņu grūti izvēdināt.

Ir ugunsbīstama, sprādzienbīstama un tai ir smacējoša iedarbība (nav toksisks).

Drošības padomi ⚡⚡⚡ stipra vēja un negaisa laikā!

Palieciet mājās, atturiet
no pastaigām bērnus,
gados vecākus cilvēkus un
invalidus!

Esiet gatavi elektroenerģijas
padeves pārtraukumiem, savlaicīgi
uzlādējiet mobilos telefonus!

Aizveriet logus,
durvis, bēniņu
lūkas!

Daudzdzīvokļu
mājās nostipriniet
priekšmetus uz
balkoniem!

Nenovietojiet mašīnas zem
kokiem, celtniecības
sastatnēm, reklāmas
stendiem, elektropārvades
līnijām!

Lauku mājās nostipriniet
saimniecības
priekšmetus, nevediet
laukā mājlopus.

Ja ir nogāzušies koki, pārrauti vadi,
notikusi avārija vai cits negadījums,
zvaniet

112

